

Az előfizetés ára
 1883. januártól egész évre . 8 frt.
 fél évre . 4 frt.
 „ „ negyedévre . 2 frt.

PÉCS

A hirdetések ára:
 Négy hasábos petitsor
 1-szer 6 kr.
 2-szer 5 kr.
 3-szor 4 kr.
 Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr.
 Nyilttérben egy sor 10 kr.

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
 Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál**, **Böhm M.** könyvtőzónél Király-utca-

Olcso hitelt a gazdáknak. III.

Reményünkben nem csalatkoztunk. Megyei gazdasági egyesületünk részéről folyó hó 12-én tartott közgyűlésben azon kérdés, mely uton lehetne a gazdaközönségnek olcsó pénzt szerezni, az elnöki jelentés folytatn tárgyalás alá vétetvén: az eszme tanulmányozására és indítványtételre, az egyesület alelnökének elnöklete alatt, egy négy tagból álló bizottság küldetett ki. A kisbirtokosok anyagi jólétét célzó első lépés tehát megtétt.

Ezen előzmények, és az általunk e kérdésben eddig elmondottak után térjünk át magára a kivételre. Előzőleg kijelentjük, hogy mi csakis általános elveket s pontokat említünk. A részletezés a kiküldött bizottság és az ez által kidolgozandó alapszabályok dolga leend.

Mi az eddig kifejtett célzt: a kisbirtokosnak szükségesség gazdaszati beruházásokra, javításokra, és a termőképesség emelésére olcsó tőkét szerezhetni, csak egy uton, módon hiszszük elérni, ha t. i. a kisbirtokosok önmagok tömörülnek egyesülnek és gazdasági előleg-egyleteket alkotnak; minthogy mégis a példa eléggé tanusítja,

miszerint központi segély, támogatás és kormányzat nélkül az e czélből alkotott gazdasági előleg-egyletek csak tengenek, de nem virágoznak, ugy mindenekelőtt szükségesnek tartjuk, hogy a megyei gazdasági egyesület kezdeményezése s védnöksége alatt egy központi, az egész megye területére kiható gazdasági előleg-egylet létesíttessék, melynek megalakulása után lehetne csak a fiók-egyletek alakításáról gondoskodni.

A központ köteles az 1875. 37. t. cz. értelmében szervezkedni, hogy czégét bejegyezhesse és hitelképes legyen. Mihelyt a központ megalakult, egy ambulans központi tisztviselő, vagy igazgatósági tag a megyei tisztviselők, lelkészek és körjegyzők közreműködése mellett megalakítaná a fiók-egyleteket. Ezeknek számát, székhelyét, működési körét a körülményekhez képest, mégis a megyei gazdasági egyesület választmányának meghallgatása mellett, a központ határozza meg.

Ugy a központi, mint a fiók-egyletek részvényekre alapítandók, azonban a fiók-egyleti részvények egyedül heti- vagy havi befizetés által lennének az illető aláírók által törlesztendők. A mint egy fiók-egyleti körben aláírás által 200 részvény biztosítva

van, az megalakultnak kijelentendő és szervezendő volna.

A központ szövetségbe és visszleszámitolási viszonyba csak oly intézettel lép, mely olcsó kamatláb mellett nyer pénzt.

A részvények után osztalék fizetetik, mely azonban a részvényes által tényleg befizetett tőke 6 százalékos kamatját felül nem haladhatja; a többlet-nyeremény tartaléktőke képezésére fordítandó.

A fiók-egyletek szervezése a lehető leg-egyszerűbb lenne. Az igazgatóság öt, a fiók-egylet székhelyén lakó tagból, — a tisztikar pedig egy könyvvizetből és pénztárnokból állana, mely utóbbit két állás a tényleges működés kezdetén egyesíthető is. Ezenfelül a fiók-egyletek köréhez tartozó minden egyes községben egy, vagy a község terjedelméhez képest két, vagy három bizalmi férfi választatnék, oly férfiak, kik lakostársaik vagyoni viszonyait, gazdaszati körülményeit ismerik és jellemüknél fogva megbízható egyének.

A kölcsönt kívánó ebbeli szándokát köteles a bizalmi férfiaknál bejelenteni, kik ezt, kényelmök szerint, szóval, vagy írásban hoznák a fiók-egylet igazgatóságának tudomására. Ez a beérkezett ajánlatot megbíralva, véleményes jelentést tesz a központ-

A „Pécs” tárczája.

Wagner Richard reformja.

1866. keso őszen jutott be Wagner a nemzeti színházba. Nagy munkába került. Nem bevonulás volt, hanem valóságos bevétel és pedig éppen nem dulakodás nélkül. A magyar operastyl megalapítója, Erkel Ferencz, nem volt hajlandó utat nyitni a zene-mesterségnek, az énekhangot óvta a tulerötétéstől, a magyar nemzeti színház biztos kudarcra vezető kísérletre nem volt alkalmas. Közönséges gyanusítás még odáig is eltévedt, hogy a „Hunyadi László” és „Bánkban” költője egyeduralmi aspiratióit lássa veszélyeztetve; de ezt a későbbi fejlemények valóban és teljesen megezáfolták. Huber Károly karnagy győzött a fő-zeneigazgató fölött: Lohengrin hallatja beuszott a pesti színház deszka-folyóján, Wagner Richard demonstrált Huber mellett, az összes lapok közölték ehez irt köszönő-levelet.

S a magyar közönség? Példás türelemmel, reménykedő várakozással ült a padokon az első, második, harmadik előadás alatt, tapsolt minden ember s azt mondta: „ez többször kell hallani.” Aztán többször hallotta, megtöltötte a színházat mindenkor és Wagner győzelmet aratott, meghódította a magyar közönséget.

És Erkel? Hallgatott, ott állt a szinpad kuliszáiban megvonulva, lelkiismeretesen vizsgálva, mely gondolatok közt, földre

szegzett szemekkel. Aztán nagy tettet vitt végbe: megírta „Dózsa György”-öt. És nagy szót mondott ki. Az első szinpadai próbák alkalmával történt, hogy az énekesek énekeltek, mikor a szerző ezt nem így kívánta; letéve vezénybotját, a szinpadra kiáltott: „ne énekeljenek! declamáljanak! ez Wagner-zene!”

Az énekesek declamáltak, de a zene még nem volt Wagner-zene, csak igyekezet, hogy azzá legyen és „Dózsa György” derék, a kritika által öszintén üdvözölt kísérlet gyanánt, öszinte tiszteletet vívott ki mestere iránt s jó emléket hagyva maga után, szerzőjét intette: „excelsior!” Ez is bekövetkezett. Megszületett „Brankovits György” — a kritika azt mondta: „Erkel megszerezte érdemei koronáját.” Erkel megmutatta, hogy győzni tud az új irány térein, sikerült neki a Wagner-zene, a drámai zene s nehogy az énekesek megint tévedjenek, az opera szövegét testestül-lelkestül prózána kívánta az új irány híve.

Ez volt Wagner Richard reformjának története a magyar zene nagynevű képviselőjére való hatásában.

Valamivel megelőzte Erkel, a magyart, Verdi, az olasz; megírta „Don Carlos”-t, nagy szépségei voltak a műnek, de vajadás volt az egész, fáradságos hidépítés az új irány tulsó partja felé, „Don Carlos” még csak az innessen maradt. Aztán született „Aida” és hirdette Verdi megtérését az egész világnak.

Igen, megtérés. Mert tudatára jutni annak, hogy az eddig szedett babérok a néptömeg kezéből kerültek ki, mely megelégszik a nagy, behelzög hangokkal; a kivított nevet elhomályosulásnak kitenni azért, mert birtokosa megismerte az igazságot, hogy az a név a divat szülötte csupán; átmenni a táborba, a hol csak meghódolás a jelszó és valóban meghódolni ott, a hol még azzal sem biztatnak, hogy a seregnek, fegyvereivel együtt, szabad elvonulás engedtetik, de meghódolni hátgondolat nélkül azért, mert az új birodalomban újabb, tökéletesebb rend, dicsőbb szabadság, marandóbb sikerek kínálkoznak: ez becsületes, férfias, tiszteletre méltó megtérés!

E megtérés idejében Verdin kívül nem volt az olasz nemzetnek operaköltője. Vajjon követték volna-e mások is Verdi példáját? Operaköltő soha oly általános tetszésben nem részesült, az egész művelt világban annyira elismerésre talált műveket nem alkotott, mint az olasz Verdi. Megengedhető tehát a feltevés, hogy Verdi nem maradt volna egyedül. De feltevés helyett tényleg említhetünk, melylyel az olasz nemzet maga documentálta, hogy a vérben rejlő hévvel üdvözli a reformátor Wagner. Mintegy 10 év előtt a mailandi „Scalában” felharsogott az olasz nép ujjongása „Lohengrin” hangjaira, roppant összegeket fordítottak a kiállításra (Böhm Gusztáv; a magyar nemzeti színház rendezője volt bízta a szinr. hozatal,) s az olasz nép,

hoz, hol az ajánlat felülvizsgálata után, a kölcsön folyóvá tétetik.

A kölcsön kétféle természetű lehet, t. i. átmeneti, mely legfeljebb hat óra terjedhet, vagy állandó. Az átmeneti, egyszerű kötelevelre nyújtatik, az állandó zálogjogi bekebelezés által biztosított. Kölcsön kötvényre csak az nyerhet, ki az előleg-egyetlenek tagja. Ezen rendelkezés célja lenne: a kisbirtokost erkölcsileg kötelezni a szövetkezetbe való belépésre, és őt ez által takarékoságra ösztönözni és benne a józan, haladó gazdaság iránti hajlamot, a kölcsönös támogatás, egyesülés előnyeit felbreszteni.

A kötvények a központnál letéteményezendők, mert ezek képezik az alapot, melyre a központ hitelműveleteit fektetendi. A pénz, mely a fiókegyletekbe befolyik, időszakonként a központba beszolgáltatandó: a fiókegyletek ennél fogva nem önálló szövetkezetek, hanem egyedül a központnak expositurái lennének, hogy a kisbirtokos ne kénytelenítessék minden csekély kölcsön végett a központba fáradni és költségeskedni.

A fiókegyleteknél váltóra kölcsön nem nyújtatik. Iparosoknak, kereskedőknek, és nagybirtokosoknak azonban a központ váltóra is adhat kölcsönt. Amennyiben egyes kisbirtokosok üzérkednek, és e célra, nem pedig gazdaságokba beruházásra kérnek kölcsönt: ezt — kivételesen — váltóra is központban bonyolítható le.*)

A központ betéteket is elfogad.

Ezzel elmondottuk a felsoroltuk a főelveket, melyekkel mi a baranyamegyei gazdasági előleg-egyletet, vagy szövetkezetet megalapíthatni gondoljuk.

Vajha elszórt eszméink termékeny ta-

*) Nem lenne jobb, a kisbirtokosnak üzérkedésre alkalmat ez uton sem nyújtani? Mintha ez jobban illenék a tervezet keretébe. Szerk.

lajra találnának, és megmentetnék társadalmunk azon osztálya, mely anyagi erőnk képviselője, mely önmagára hagyatva, naponta satnyul, és süllyed, míg az illetékes körök által felkarolva, erőssé növekedhetik. Hogy azonban az ige testté legyen, nem elegendő, ezen eszmékért lelkesülni, hanem tényekkel kell bemutatnunk, mikép a kisbirtokosok sorsa szívünkön fekszik; áldozatokkal kell begyőznünk, mikép a közjólét emelését, fokozását hazafiás kötelességünknek ismerjük; mert: a gazdaság felvirágzása, és ezzel karöltve az ipar fejlesztése, terjesztése azon egyedüli eszközök, melyek hazánknak, nem akarjuk mondani, zilált, de mindenesetre nem épen legfényesebb pénzügyi viszonyait rendezni, és megerősíteni képesek; — mert: a gazdaság felvirágzására nem elegendő a birtokosnak módot nyújtani, hogy láthassa, mint s mikép kellene helyesebben, okszerűebben gazdálkodni, hanem alkalmat kell neki nyújtani, hogy azt, a mit látott, a mit tanult, saját gazdaságában végre is hajthassa, azaz: az okszerűbb gazdálkodás lehetősége végett beruházásokat, javításokat eszközölhessen.

Koszits Szilárd.

Törvényhatósági élet

Baranyamegye közigazg. bizottsága Perczel Miklós főispán elnöke alatt e hó 13-án d. e. 10 órakor tartotta rendes havi ülését. Miután a jövő ülésre március hó 5-ke állapított meg határnapul, felolvastatt az

alispáni jelentés, mely szerint az érkezett ügydarabok mind elintéztettek, községi előjárók ellen fegyelmi ügyek fel nem merültek, egyáltalán a közigazgatás körében semmi különösen említésre méltó elő nem fordult. A kocsli és lóartás januárban 33 frt 14 krba került, miről a postagazgatóság értesítettik.

Közmunka és közlekedésügyi miniszte-

riumnak, lapunkban már érdemleg méltatott rendelete az államépít. hivatal és megye közötti viszonyról, mely a megye közgyűlésén is vita tárgyát képezte, a bizottság által egyszerűen tudomásul vétetik. Ugyanezen miniszterium rendelete, mely az utak tatarozására szükséges kavicsmennyiséget 4580 rakásban, mintegy 35-400 frt értékben állapítja meg, tudomásul vétetik.

Szolnok-Doboka megye átirata, melyben pártolni kéri azon felterjesztését, hogy gazdasági előadókul szakferfiak alkalmaztassanak, s azok 200 frt díjazása emeltessék, tudomásul vétetik.

Császtza község felebbezése az alispán azon határozata ellen, mely a szolgabírónak a községet a tanító földjeinek művelésére kötelező határozatát helybenhagyja, továbbá

a ráczhidasi ágost. egyházmegye ügyészenek felebbezése a ráczhidasi Lofink János és Fuchs Antal elleni végrehajtási ügyben a szolgabíró elutasító határozatát helybenhagyó alispáni határozat ellen, elutasítottak, minthogy két egybehangzó határozat ellen további felebbezések helye nincs.

Troll József siklósi járásorvos felebbezése az alispán azon értesítése ellen, hogy a rendőri hullavizsgálatok, boncolásokért külön díj nem jár, mint tárgyalás alá nem vonható, visszautasítottik.

Ezután néhány nősülési kérvény és katonai elbocsátási ügy adatot elő.

Árvaszéki elnök jelentéséből kiemelhető, hogy január 1-je óta a hátralék 170 számmal csökkent, bejelentett 66 új hagyaték, melyekben 124 árva van érdekelve, 21 folyamodó részére 10590 frt kölcsön tétetett folyóvá.

Megei ügyész 5 kincstári ügyben tette a végrehajtást folyamatba; az árvaszék pénztárába 3457 frt 75 krt, az adófelügyelőségbe 63 frt 92 krt szállított be.

Főorvos jelentése szerint az egészségi állapot januárban kevésbé volt kedvező, a kórjelleg hurutos lobos, hosszadalmas, de kedvező lefolyással. Bonczolás történt 9 esetben, könnyű sértésről 11 láttelelt állított ki, súlyosról egy sem, az állategészségi viszonyok általában

mely együtt szokta a színházban énekelni és jászani nemzeti költőinek dallamait: Wagner zenéjét, melynek minden hangja új volt előtte, tombolva fogadta.

Ez volt Wagner Richard reformjának története és hatása az olasz operasytben.

S a francziák? Nem fogadták be Wagnert, csak zeneköltők; ezek kozmopoliták, a francia nép francia. Wagner pedig német. A drámai zeneköltészetet, mely az operákban nyilvánul, Massenet képviseli ez időszert, Gounod már rég beteg testileg-lelkileg, a „Faust“ genialis költője „Cinq Mars“ig tudott tévedni! Thomas magában áll, külön iskolával, melynek ő a mestere. Nincs senki, aki nem látja, hogy Massenet wagnerista. Auber, Rossini már öreg emberek voltak, mikor Wagner nagy sikereinek híre és ténye hozzájuk eljutott. Az öregség hajlandóbb feledni, mint tanulni. A francziák németgyűlölete Wagnert még a sirba is elkíséri, igaz, hogy csak elszórtan, a „Gaulois“ és „Clairon“ hasábjain, de igen jellemzőleg.

S az angol? A cikornyátlan dallamot kedvelő Albion? Az higgadt eszü, hideg vérü angol?

Alig van egy éve, hogy Richter János, Wagner „alterego“-ja a vezénylésben, Londont a wagnerzene hangjaival felvillanyozta.

És a német nemzet? Mozart, Beethoven, Weber hazája? A német hazában Wagner nem csak reformator, hanem proféta volt. Többet tett Wagner a

német nemzetiségért, mint valamennyi philosoph és költő összevéve. Igen, többet, mint Goethe! „Faust“ német költészet, a „Niebelung-gyűrű“ német élet. És hazája felülte nagy fiát, egész hevével az anyának; saját megdicsőülésének tekinté azt, hogy fiát felemelte a legfőbb magaslatra, melyet szellem elérhet: eszméi diadalára. Minden ízben saját alkotásu amphitheatrumában keresi fel Wagnert az egész német nemzet, élén fejedelmével, a kit ismét fejedelmek kísérnek. Oda siet az egész Európa, oda barátjai a zeneóriásnak mindnyájan, oda ellenségei és ellenesei mindnyájan. És megtörténi a fonák, de igaz dolog: az ellenségek gondolattal, szóval és cselekedettel több elismeréssel halmozza el a küzdőt, mint a mennyiben a baráti ragaszkodás, sőt rajongás képe. Ime egy Wagner-ellenes kritikás saját szavai „Parcifal“ felől:

„..... a léleknek, mely a földi maradványokból kibontakozik, felszállását a legmagasabb és legtisztább hajlékba, ezt a csodálatos felemelkedést ama sferákhoz, a hol az új fény a megüdvözültnek szeméit már nem vakítja — ezt igner oly tökélylyel valóította meg, ol; fenségesen és zeneileg tisztán fejezte ki, amint emberi képzett egyáltalán arra képes. A „Parcifal“ költője bizonyára az egyedüli az élő zeneszerzők közt, aki a „chorus mysticus“ igaz zenei kifejezését megtalálhatja.“ (Lindau.)

Ez Wagner hatása Európa zenei életére.

Hogy alakultak át a régi megszokások, előítéletek, elvek, sőt meggyőződések?

Beethoven azt mondja ki itélet gyanánt Weber felől: „Weber ist ein guter Theatermaer.“ — Wagner kisdíák korában be tanulta a „Büvös vadász“ nyitányát kívülről és kiszalad a szobából, mikor Weber ablaka alatt elmenni látja és követi, amíg el nem tűnik előle. Csodálatos előérzet! Beethoven egyetlen operát, tehát drámai zenekölteményt ír s önmaga sines véle megelégedve: „Látom, hogy az én terem a symphonia.“ Weber „Büvös vadász“-t ír, mely Beethovennek nem tetszik s Wagner reformatori hivatást ébreszt. És ki nagyobb ma, mint Beethoven a symphoniában? És ki nagyobb ma, mint Wagner a drámai zenében?

Drámai zene! Ez Wagner reformja. Wagner igazságot akart, egyebet semmit. Ezzel hódítania kellett, ez ellőtt meghajolnia kellett a megszokásnak, előítéletnek, régi elvnek, sőt meggyőződésnek, mert egyik se volt igaz, csak a látszat szerint: a tömjén-füst takarta homálylyal a valót.

Vagy igaz az érzése az olasz operahős és hősnő recitativo-ja, áriája és pedig előbb a hegedűk chablonszerű terz-quart hangközeivel, aztán néhány üteny zavar, nagy koronával, melyek alatt a hős és hősnő kézbekézelt sétálnak, kellő óvatossággal, hogy egymás lábára ne lépjenek — s aztán a trombiták pontozott hangjegyei két, vagy másfél üteny erejéig s erre az összeszorított

kedvezők, csak Szt.-Gálon mutatkozott 1 lo-
von veszettség.

Kir. adófelügyelő jelen-
tése az adófizetési viszonyokat kedve-
zőtlen színben tünteti fel; adó csak 17.035
frt folyt be, 4576 frtal kevesebb, mint 1882-
ben, hadmentességi díj is csak 1932 frt fi-
zetetett be. Adó címén 135 frt, hadmen-
tességi díj 8 frt, mint be nem szedhető, le-
iratni határozatlik. Schenk János eszéki
lakos ingatlanaira 36 frt adótarozás miatt
a végrehajtás elrendeltetik.

Kir. tanfelügyelő jelenti,
hogy eredményesnek mutatózó tárgyaláso-
kat folytat Mohács és Siklós nagyközségek
előjárásaiával ipariskolák felállítására tár-
gyában. Azon előterjesztésére, hogy a járvá-
nyos betegségek nem jelentenek be, s az
előadások önkényileg szüntettetnek be, ut-
tatnának az előjárók, hogy járványos be-
tegség esetén a tanfelügyelőhöz és szolgál-
bíróhoz azonnal jelentést tegyenek.

Gilvánta isk. alapvagygon szá-
mádása a számvétségnek kiadatik.

A pécsváradi járásból a faiskolák ki-
mutatás, több járásból a tankötelesek, s a
felmerült mulasztások kimutatásai tudomá-
sul vétetnek, a baranyavári járás szolgál-
bírája erőlyesebb ellenőrzés gyakorlására
utasítatik.

Pécsváradi szolgálbíró jelentése, hogy a
fekedi plébános, addig is, míg
ügye a miniszteriumnál végleg elintéztetni
fog, a 10 frt bírságot letétbe helyezte, tu-
domásul vétetik.

Az államépítészeti hivatal havi jelen-
tése külön említésre méltót nem tartalmaz;
közmunka- és közlekedésügyi miniszterium
azon rendelete, hogy a hivatal hasson oda,
misperint a kavicszállítás felülvizsgálatára
és átvételére kirendelt bizottsági tagok pon-
tosan meg is jelenjenek, tudomásul vétetik.

A dunai hajómalmok 1880. évi ki-
mutatásának egyik példánya a miniszteriumhoz
felterjesztetni, a másik az államépítészeti
hivatalnak kiadatni határozatlik.

Ibafán és Lapáncsán uj
posták felállítására iránt az intézkedések
a sponri postai igazgatóságnál folyamatban
vannak.

Kir. ügyészség jelentése szerint
a rablétszám január 31-én 146 férfi, 9 nő volt,

és pedig vizsgálat alatt 16, felebbezés alatt
10, a többi elítélt. A rablélemezés, mely
ellen panasz nem fordult elő, 509 frt 18 krt
vett igénybe, de ugyanezen czímen 228 frt
24 kr. megtérült. Az egészségi állapot
kedvező.

Végül Szily László orsz. kép-
viselő és bizottsági tag az államépítészeti
hivatal által felhozott minisztr. rendelethez
visszatérve, azon óhajításának ad kifejezést,
hogy a miniszterium oly rendkívüli esetek-
ben, midőn előre nem látható természeti
akadályok, pl. viharok miatt az utak bejá-
rása majdnem, a beható felülvizsgálat pedig
teljesen lehetetlen, engedné meg és intéz-
kedné, hogy a felülvizsgálat elhalasztat-
ván, újabb határnapon eszközöltessek, mi is
általános helyesléssel találkozott, s az ál-
lamépítészeti hivatal jelenlevő képviselője
felkéretett, hogy a miniszteriumhoz ez érte-
lemben felterjesztést intézzen.

Több tárgy nem lévén, az ülés fel-
oszlott.

R o v á s .

Meleg hangon irt epistolát intézett
hozzánk válaszul a „Pécsi Figyelő.“ Mennyi
kellem, mennyi egyszerű természetesség
ömlik el sorain! Képes lett-e volna művész
oly természetesen elénk állítani a
„Figyelő“ naturelle-jét, mint tette azt ez
epistola. Milyen megható szerénységgel
tudja ez festeni a feláldozáson is-
tult menő önmegtagadást, mely
létre hozta az emberi genie egyik legna-
gyobb, bár egy létűnt aranykor maradá-
ványait felemészéssel fenyegető vívmányát,
a „Pécsi Figyelőt“, melynek illatos rezedáit
esokorba kötvé, gyöngéd harmattal meg-
hintve, szűzies pirulással tartja elénk az,
ki maga is egy fésző rózsabimbó. Oh ne
szerénykedjék, ismerjük mi jól „a kö-
zérdek, hazánk, megyénk és vá-
rosunk“ emelése körül szerzett érde-
meit. Nagyon tudjuk mi méltányolni azokat,
de hiszen szépen méltányolta saját pártja
is, midőn nem rég csupa elismerésből a
bizottsági tagok sorából ki találta felejtteni.
Az a ragyogó toll se ismeretlen előttünk,

melynek egyik ritka tulajdona, hogy ő n-
érdekben megtagadja a szolgálatot.

De a szerénykedésnél még bájosabb
része ez epistolának, hol irányúnban
szíve ömlédezőseinek ad discrét kifejezést.

Minő büvös-bajos hang ez!

Minek nevezzelek,

Ha megzendülnek hangjaid,

E hangok, melyeket ha hallanának

A száraz téli fák,

Zöld lombokat bocsátanának,

Azt gondolván,

Hogy itt már a tavasz,

Az ő régen várt megváltójuk,

Mert énekel a csalóganly.

Minek nevezzelek?

Mily megkapó idyll: „a nyakba ke-
rített batyu“ és „veres paraplí“, mennyi
bölcesség rejlik itt az egyszerű, de finom
külső alatt.

Mily törülmetszett democratia az:
megvetéssel nézni le a „zugereist veres
paraplílok“ tábortat annak, ki kaczagányos
Árpád apánkkal Scythiából lóháton vonult
be egyenesen — Mecsek aljára. Az ősi
Táltos-vér a millennium alatt ma már
bálicsi csalóganlynyá finomult és most,
őh nép:

Nem hallod a fülemilét

Fülemile bus énekét?

Ó mi halljuk a bülbül epedő hangjait,
és csak azt fájlaljuk, hogy hasonló behi-
zőző bájjal és kellemmel nem viszonzá-
hatjuk. Méltó csak úgy lenne a viszonzás:

Hogy ha én levelet irhatnék,

Aranyos pecsét alatt írnék,

Szívemet is bele temném,

Hozzád rózsám úgy küldeném.

Ez volna hozzá méltó válasz. Erről
azonban most, ebben a fagyos időben, le
kell mondanunk. Így hát:

Isten hozzád édes

Isten hozzád kedves

Galamboeskám!!

Politika.

— A megyék háztartása. —

Nagy fontosságú törvényjavaslatot tár-
gyalt le a képviselőház, azt, mely a megyék
háztartására vonatkozik.

A törvényjavaslat czélja az, hogy min-

öklök drámai kitörése. Nincs olasz
opera, mely e szabály ellen véteni
merne!

Vagy való hangulata az apa és anya
értekezése, a szerelmesek udvarias
émelygése; „miért, oh angyal, hogy arco-
dat nem láthatom éltem minden szaká-
ban...?“ És a karok, a kiserők dróton
rángatott „oh nem“ „oh igen“ je a vitat-
kozásba! — Mily messze maradtak az ol-
csó hatások: zenekar hangulat nélkül, sza-
vak hang nélkül, hang érzélem nélkül!

Wagner száműzte ezt mindörökre, ez
az ő reformja, ez az ő dicsősége, ezért
nyílt meg előtte a Pantheon.

Nézzünk szét egy kissé, színről-színre
látjuk Wagnert első pillanatra.

A bíróság a gyilkolás bűnét költi az
erényre, kit csak egy véd és oltalmaz: a
Mindentlátó ég. És ez megoltalmazza. Ime
Lohengrin. Nincs szereplője a drámá-
nak, aki nem az igaznak tisztaságát hirdeti
még bűnhődésében is.

Az egyszerű, háziasságra nevelt leány-
szív egy komor ideálért rajong; beteggé
lesz képzelve, a földiekől elfordul szíve,
minden álma egy kép, a kép alakot ölt
és elveszíti a hű ábrándost, a boldogtalan
teremtést. Ime a „Bolygó Hollandi.“
Van-e egy jelenet, mely e tragoediát nem
igazolná?

A becsült lovag és dalnok elnyerheti a
földi boldogságot minden kincsét; nincs más
érdeme, mint lelke tulajdonai, de ezek érde-
mek, miket méltányol a szende szíiz, Erzsé-
bet. Kalandra vágy a hős, szírének hangjára

a dalnok, érzékiség kábitja a gyarlóságba
mélyedt embert s nem nyer bocsánatot a
földön nagy tévelygése, a halál váltja meg,
annak halála, akit megvetett és akit követ
ő is, most már a halálba. Ime „Tannhäuser.“
Melyik részeeskéje a műnek nem igazol-
ja a költőleg valót?

És „Siegfried halála!“ Ki
mutat fel mélyebb megindulást, megrázóbb
iszonyodást ama rémes ismeretlenül, mit
halálnak neveznek! 1875. márczius 10-én
Wagner maga vezényelt a budapesti „Vi-
gadó“-ban, ott állt a karnagyok-karnagya a
roppant közönség előtt, megszólaltatta ge-
niális esze találmányát a „bass tuba“-t, a
mint elkíséri Siegfriedjét a sötét birodal-
omba.

Minő hatás volt! Sohasem felejttem. Vége
a műnek, egy kéz nem mozdul, egy hang
nem emelkedik; lenyűgözve minden ember,
érez mindenki, de gondolkodni egy se tud.
Valóban kínos pillanatok. Hogyan? Nem
hatott senkire a monda hősenek lehullása
a porba? Maga a zenetitan se képes elis-
merést kinyerni? Az történt, a mi ilyen-
kor történni szokott: a szellem bilincset
sohase tűr. Egyszerre eszmélni kezd a hall-
gató, maga előtt látja színről-színre azt a
szobormerev Wagnert, aki így képes uralni
a lelket és felzúg egy kiáltás, kigyúl a
lelkesezés lángja, nincs hatalom, mely ural-
kodjék a tomboláson, csak egy: a vágy,
megismerni azt a büvös erőt, mely úgy rá-
nehézült előbb a keblekre. És Wagner meg-
ismételte a nagy alkotást elejétől végig.

Igy reformált Wagner, jól tudva, hogy

elragadtatás, rajongás, sőt bálványozás sem
az igazi eredmények, melyeket elérnie
kell, hogy eszméi diadalra jussanak; csak
egy az utja: a meggyszóadás, melyet a
lelkekben megérlelni az ő egyedüli fel-
adata.

És nagy hibái, tévedései! Hogy nyil-
vánultak ezek? Művekben, melyek te-
rentésére egy, csak reformatorral szemben
támadó tábor, az egész világ,
kényszerít, védekezni a gyanúsítások ellen,
élethalálharcra kelni az eszme győzelme-
ért. Wagner éhezett. 1842-ben Párisból elül-
dözték, nem volt betető falatja. És a lélek,
mely nem lel, olyat aki megértse?! Liszt
és Bülow voltak csak hívei, kettő ezek
közül, a hivatottak sorából — és a közön-
ség? és a kritika? örültnek kiáltotta ki!
E mbernek nem hibáznai, ballépéstől
mentnek maradni ilyen küzelemben! Ki
várhatja ezt, ki követel ennyit...?

Lehullt a porhüvely, most csak
szellem Wagner. Nem zavarja többé a
csodálatot az egyén földisége. Nincs alkalma
többé a sértett hűségnek, a törpéségre kár-
hozottat irigységnek, hogy megdobálja az
elköltözöttet. Leválnak a nagy oszlopról,
melyet Wagner magának emelt, az érdes
foglások: alámerülnek a feledésbe a töké-
letlenségek, miket az ember szült és
annál dicsőbb fényben fognak ragyogni
szelleme alkotásai — az idők végeig!

Sirius.

denekelőtt megszűntesse azon abnormis állapotot, mely a megyék költségvetése tekintetében eddig létezett és a mely abban állott, hogy minden év végével a jövő év megyei költségvetése ügyében formális harcz vivatott a megye és a belügyminiszterium között 5-, 10-, 15 frtos tételek ügyében, miután, mint tudjuk, a megye költségvetése a belügyminiszterium jóváhagyásától függött.

Ezen körülmény majdnem lehetlenné tette azt, hogy a megye a culturalis élet bármely ágában mélyreható kezdeményezést tegyen, mert hiányzott ahhoz az, a mi ilyen kezdeményezésnél a döntő, hiányzott a pénz.

A megyék háztartásáról szóló törvényjavaslat folytán ez másként lesz. Mindenekelőtt a megye azon czim alatt, hogy az állami közérdekeknek szolgáló közigazgatási teendőket saját közegeivel végezteti, egy átlagos összeget kap az államkincstárból, mely állandó, változásnak alá nem vetendő, évi járulékot fog képezni. Ezen évi átlagos járulék megállapításánál a kormány oly bőkezűen járt el, hogy a megyék eddigi összes évi költségvetését majdnem 800,000 frttal emeli. És az egyes megyék szempontjából annyira kedvező, hogy — 2—3 megye kivételével, melyek jelen törvényes átlaga eddigi költségvetésüket sem fogja meghaladni, — tetemes százalékkal nagyobb a megállapított törvényes átlag, mint az eddigi költségvetéseikben kifejezett nyert szükséglet volt.

De ez még nem minden. Ezen törvényes átlagon kívül, jogosítva van a megye — már ezen törvény alapján — 3% nyi továbbá, a kormány jóváhagyása mellett, még 2% nyi, tehát tulajdonképen 5% nyi pótdátó, közigazgatási, közlekedési, közoktatási és egyéb culturalis érdekek előmozdítása végett — kivetni. — És megnyerte a közigazgatási teendőknek teljesítésére nézve — a fenförgő viszonyok között legteljesebb, mondhatnók abszolút erőt, — és a mellett az autonomia azon körét, mely mindenütt a legfontosabbnak ismertetik el, az önmegadózatás jogát.

Hogy ezen tényezőkkel felruházva a megye új, a modern állam és társadalom igényeinek megfelelő életet folytathat, az kétségtelen. Majd meglátjuk, hogy fog berendezkedni az állami dotation belül, és miként fogja felhasználni a 2%, esetleg 5% ig menő pótdátó kivételére vonatkozó jogát. Ettől fog függni a közeledő restaurationalis 6 éven túli fennmaradása.

Mert abban senki se kételkedjék, hogy, ha a megye a rendelkezésére bocsátott ezen erővel is, a mindemárai élet ezer és ezer érdekeit védeni, előmozdítan hivatott közigazgatást csak eddigi lanya, — mulasztásoktól hemzsegő, a törvények végrehajtását a jövő század megyei apostolaira bízott modorban fogja folytatni, — ha a közbiztonság addig is, a meddig annak ellátása gondjaira van bízva, ugy marad, hogy a disznó-, gabona- és egyéb, épen a legszegényebb polgárt sújtó kisebb dolgokra vonatkozó lopások a közbizt. közegek tehetetlensége és megbízhatlansága miatt már nem is jelentenek fel; ha a megye közegeire bízott peres kérdésekben az igazságszolgáltatás azonban is annyira rendezett lesz, hogy az irattár iránt tudakozódó ügyvédet a szolgabírónak mindenkor szolgálatkész délezege hajduja a padlásra vezető föl, hogy a Themis barátja ott egy leirhatatlanul chaoticus, poros papírhalmazból — vasvilla segítségével kutassa ki az anteaftákat; — ha az árvak vagyona azonban is bitang jószág marad, mely csak arra való, hogy a sikkasztások statisztikai százalékat emelje; ha az utrendszer azonban is csak olyan marad, hogy a vidéki társadalom nagyobb része — novembertől — júniusig drága idejének egy részét arra kénytelen fordítani, hogy a repülő gép fel-

találásán tünődjék; — akkor nincs az a mennyi hatalom, mely a közigazgatásilag tepsedő megyei rendszert életben fentartsa.

H i r e k .

Várady Ferencz urnak, a „Pécsi Figyelő“ ezidei február 17-iki számában névszerint reám hivatkozó „külön nyilatkozatára“ rövid válaszom a következő: Várady ur nyilatkozatában maga mondja, de a „Pécs“ f. é. február 14-iki számában is az foglaltatott, hogy lapunk megindulásakor a „Pécsi Figyelő“ nálunk ajánlkozott munkatársait egyenkint elutasítottuk. Várady ur ezen ajánlkozottak közt nem volt. „Külön nyilatkozata“ tehát teljesen felesleges. Ami a velem való érintkezés és beszélgetés lefolyását illeti, kijelentem, hogy mit e részben Várady ur elmondott, az való, azon különbséggel, hogy Várady ur ezen érintkezés és pour parler nem mindent mondott el, én sem mondom el; mert magam barátságos társalgás közben elmondottakat a nyilvánosság terére vinni egyáltalán nem tartom illő dolognak. Csak azon egy körülményre kell helyreigazító megjegyzést tennem, hogy Várady ur azt állítja, miszerint ama találkozás alkalmával általam neki mondott bók felett szinte elpirult. — Hogy elpirult volna, nem tudom, de ha ő maga mondja, hát elhiszem. Hogy tehetségei felett elismerőleg nyilatkoztam, vagyis szerinte neki bókot mondtam, az is való. És miután csak most tudtam meg, hogy az én elismerő kifejezésem neki kellemetlen elpirulásra szolgáltatott okot, ezennel kijelentem, hogy ebbeli véleményem téves volt.

Bodó István.

Az aradi színház leégett. Ezt jelentette a táviró 18-án este. E hirt tegnap kapott részletes tudósításunk megerősíti. A tűz délután 2 óraker csapott ki, s mire a tűzoltók kivonultak, a mentésre már gondolni sem lehetett. A tűzoltók tehát megfeszített erővel arra iparkodtak, hogy lokalizálják a tüzet, ami nagy munka után sikerült. Esti 6 óraker a gyönyörű palota romhalmaz volt. A könyv- és ruhatár sikerült megmenteni, de a kár meghaladja a 150000 forintot. Emberélet nem esett áldozatul, a fennrekedt díszletfestő a tűz kitérőseker a harmadik emeletről ugrott le szerencsésen. A romok még esti 10 óraker is égetek, a tűz keletkezési oka eddig ismeretlen.

Kinevezés. A budapesti kir. főügyész Katices Endre pécsi kir. ügyészségi díjnokot ugyanoda imökké nevezte ki.

Troll Ferencz pécsi székesegyházi éneklőkanonok, apát és pápai praelatus ur ő méltósága 1880. nov. 8-án 20,000 frtnyi alapítványt tön oly czézből, hogy kamatai (50 frtjával) évenkint az egyházmegye 22 tankerülete szerint 22 oly tanítónak osztassanak ki, kik kifogástalan erkölcsi magaviselet és szorgalom által tűnnek ki. Egyes esperességek, (ezek teszik idevonatkozó ajánlataikat) igen helyesen, azon elvnel fogva, hogy „a tanügy pénzkérdés“, alapító fenti kikötésén kívül az ösztöndíjak odaítélésénél az illető tanítók szegénységét is latba vették. Az 1882. évre a következők jutalmaztattak: A pécsi kerületből: T i r i n g e r Mihály, tanító Szabolcsbányán, a németi kerületből: M i l t e n b e r g e r István, tanító Eger-zegen, a szt.-lőrinczi kerületből: S z n o p e k Pál, tanító Bicsérdén, a siklósi kerületből: W e b e r Sebestyén, tanító Kövesden, a dardai kerületből: H e i d János, tanító Laskafalun, a baranyai kerületből: senki sem ajánltatott: (nincs itt gyekvő, vagy szegény tanító?) megkapta P á m m e r Péter, tanító Siklóson, a mohácsi kerületből: T o b e l János, tanító Lipótón, a m.-kéméndi kerületből: L a u f e r János, tanító Véménden, a bolyi kerületből: P ó r ó György, tanító Kis-Budmérén, a pécsváradi kerületből: M a r s c h a l György, tanító Berkesden, a mágocsi kerületből: H i p p

Ferencz, tanító Maróczán, a gödrei kerületből: H ü b n e r András, tanító Jenőn, a szigetvári kerületből: G r a f Márton, tanító Maróczán, a valpói kerületből: B u r i a n Gyula, tanító Bizovaczán, a d.-mihályváci kerületből: V a g n e r Verencz, tanító Marjanczán, a bonyhádi kerületből: B i t t e r Péter, tanító Apáron, a dombóvári kerületből: I s t o v i c s Ferencz, tanító Várongon, az értényi kerületből: H o r v á t Ferencz, tanító Tengődön, a simontornyai kerületből: P e r c z e l Imre, tanító Ozorán, a dunaföldvári kerületből: T u m ó Antal, tanító Pakson, a szegszárdi kerületből: N e m e s János, tanító Bátán, a völgysegi kerületből: B a u m a n n János, tanító Száráson. Ezel kapcsolatlan közülük a Troll-féle alapból segélyezett lelkészek neveit is. Ezek: K i s s Ferencz, érd. baranyavári plébános; K o m á r o m y István, plébános Felső-Iregben; P l o s s z e r János, érd. miszlai pléb.; P é h m Kristóf, káplán Olaszon; S i m o n k a János, érd. szálkai pléb.; H e r r Agoston, plébános Véménden; F i s c h e r Lipót, pléb. Fekeden; S z a n t e r Antal, plébános Görösyben; W a g n e r Adolf, kurátor Tengődön, T a k á c s Alajos, kurátor Csepelben. Ezen urak osztaléka 100—100 frt.

A közvacsora céljaira továbbá befolyt: Mayer Béla dardai szolgabírótól: 10 frt., Danitz Iza kisasszonytól: 3 frt. Összesen: 13 frt. Pécssett, 1883. febr. hó 18-án. M a g y a r l y Róza, alelnök.

Hajóközlekedés. A személyszállító hajók közlekedése Budapest és Mohács között e hó 16-án nyitott meg, a következő menetrend szerint: Budapestről Mohácsra naponkint 7 óraker reggel (a görög templom előtti kikötőtől). Mohácsra érkezik délután 5 óraker. Mohácsról Budapestre naponkint d. u. 2 óra 30 percker. A hajók — Szalk és Apostagot egyelőre kivéve — valamennyi állomást érintik. — Az árak felvétetnek az egész Duna mentén.

Táviratilag tudatja velünk Engel Sándor ur, hogy e hó 17-én, szombaton délután Kossuthnál volt Turinban, jó egészségben találta, egy óránál többet töltött a nagy ember társaságában, ki a pécsi viszonyok iránt is informáltatta magát. Azt igéri Engel ur, hogy személyesen bővebben értesít bennünket, a mit előre is szívesen fogadunk.

Felolvasás. A rányi Dezső a kereskedelmi önképző és betegsegélyző egyesület helyiségében vasárnap felolvasást tartott. A szokatlan nagy számmal megjelent közönség, köztük igen sok a szépnemből, mindvégig lankadatlan érdekléssel kísérte a két humorizet, melyek elseje egy díjnok szerelmét tárgyalta, a másik pedig az óráról szólt. Különösen ez utóbbi nyert tetszést ügyes szerkesztésért.

Lóhr Wili első bemutatója f. hó 16-án teljes sikerül volt. A közönség már 1/8-kor gyülekezett, a mi ritka látvány nálunk, a kitűzött időre pedig nem volt zuga a „Hattyu“-termének, mely az elkésettnek helyet adhatott volna; akik állni nem akartak, visszamentek. Megkezdődött a hangverseny. A megnyerő külsejű karnagyot taps fogadta, előlegezés volt a különben fukar pécsi közönség részéről. Saját személyenül „Congressus-induló“-ja (szápanyertes mű) eleven, hangulatos költemény, erőteljes színezéssel. Anyi hatást tett, a mennyire induló hivatva lenni szokott. Már a második szám, a „Semiramis“ nyitánya, bemutatta az egész karnagyot. Vezérkönyv nélkül, egyetlen hangot figyelmen kívül nem hagyva, minden közreműködőnek biztosan jelezve a teendőket, oly hatást idézett elő a begyakorolt kis zenekarral, melyre viharos tapsokat és „éljen“-eket nyert jutalmul ugy ő maga, mint engedelmes kis serege. Lóhr ur „keringő“-je (Lumby emlékezete) bemutatta a zeneköltőt. E mű hangversenydarab, szabad és biztos mozgással ugy az egyes részek egybefűzésében, mint a technikai kivitelben, telve

leleménnyel. Sikere teljes volt. A „Hegedűváltó a to k“ (Mayseder) Lóhr urnak tiszta játékát tüntették elő, a nehézségekkel nem küzd, futamai biztosak, vonása erőteljes. Zenekarvezérnek igazolta magát mint hegedűjátékos is, akire bármely magánrészt egész megnyugvással lehet bízni. Az „Egyveleg“ben úgy „huzta“ a Rákóczyt, mintha saját vére volna. Mint kész hangszerelő teljes elismerést érdemel a „Lohengrin“ templomba vonulásának kis zenekarra rendezéséért, Wagner nagy terjedelmű szerepezését kis zenekarra ily ügyességgel alkalmazni, kitünő készületre vall. A hangverseny látogatói élvezetes estét töltöttek s jogosult reményt táplál mindenki, hogy Lóhr ur az marad is, akinek első fellépése alkalmából megismertette magát. Egyre azonban kötelesebbé válik figyelmeztetni a karnagy urat. Semmi körülmények közt sem szabad a közönség soraiban ülo egyik-másik barátjával mosolygás vagy integetés által érintkeznie a karnagy emelvényéről. Rá költői termékek érvényesítése van bízva, ő felelős a sikerért s ezt közzé teszi, ha maga tanusít közönyt, vagy épen megelégedést feladattal szemben; különben is a zenekar vezetője nagy higgadságot és komolyságot követel; mindezt teljes mérvben meg van benne, a kedélyesség is becslésre méltó tulajdona, csak tanusítsa ezeket mindig illő helyen.

A „Pécsi Dalárda“ és „Zeneegylet“ választmánya f. hó 19-én tartott ülésében Lóhr Wili karnagy három évre való szerződését elhatározta. — A „vörös kereszt egylet“ meghívása töltyán az aprilisra tervezett hangversenyben részt vesz, a műsor és a kivétel tekintetében bizottságot küldött ki, mely az egylet rendezőségével közösen állapítsa meg a módozatokat. — A nagy hangversenyeket illetőleg megállapította a belépti díjakat, tetemes kedvezményt nyújtva a tagoknak. E szerint az elsőrendű székek ára: nem tagoknak 2 frt, tagoknak 1 frt 50 kr., a másodrendű székeké: nem tagoknak 1 frt 50 kr., tagoknak 1 frt; az állóhelyeké: nem tagoknak 60 kr., tagoknak 40 kr. A tagok a hangverseny napja déli 12 óráig jegyeiket Valentin Károly egyt. igazgató és pénztárnoknál vehetik át, este a pénztárnál senki kedvezményre igényt nem tarthat. Az első nagy hangverseny napja végleg márczius 11-re határozatott.

Ritka halálozási eset fordult elő e napokban Német-Máron, hol a halál egy 46 év óta megelégedett frigyben élő házaspár csaknem egyszerre szőlított ki az é.ők sorából. Először megbetegedett az öreg 69 éves férj, de rövid két hét múlva megint talpon állott és szokása szerint napi munkája után látott, midőn e hó 10-én este hirtelenül összerogyott az utcán és néhány óra múlva kiszivedett. E közben hű élete párja is vesélyesen megbetegedett és másnap ő is férje sorsát követte.

A minta tejgazdaságok ügyében. A tejtermelés emelése érdekében, illetve tejgazdaságoknak a vidéken leendő terjesztése végett, Egan Ede neveztetett ki a földm. miniszter által utazó-biztossá és feladatává tétetett, hogy mindazon gazdáknak, kik ily tejgazdaságot berendezni óhajtanának, abban segítségükre legyen.

A külföldre szóló csomagokhoz magyar nyelven kiállított szállító levelek a kezelést hátráltatják, sőt nem ritkán a kézbesítést is meghiúsítják. Ennek fogva a közmunka- és közleked. miniszterium részéről, a közönség figyelmeztetik, hogy jövőre a külföldre szóló csomagjaihoz csak a magyar-, francia-, német-nyelven kiadott szállítóleveleket használja. Ezen szállítólevelek minden postahivatalnál darabonként 6 kr-ért kaphatók. A három nyelvű szállítólevelek a belföldi küldeményekhez is használhatók.

Rebhan vendéglést figyelmeztetünk kell, hogy a mult pénteki hangverseny alatt a szolgálatban oly botrányos hibák történtek, melyekről tán tudomása sincs, de a közönség öt teszi felelőssé. Az ételek és még in-

kább a bor végtelen silánysága első helyen említendő, a pinczerek általános. A pinczerek kapzsúsága pedig semmikép se tűrhető, halottunk eseteket, hogy 50—60 krral többet számítottak, mint a mennyi járt. Ez a manipulatio képes nemcsak az ő vállalatát tönkre tenni, hanem nagy mérvben ártalmas a hangversenyek és mulatságok sikerének. Legyen meggyőződve Rebhan ur, hogy jó vendéglős biztosan felkarolhatik, a rossz pedig biztosan tönkre megy.

Tolvaj a színházban. A tolvajok arczatlansága már annyira megy, hogy Thalia templomát is felkeresik. Csak az utolsó hét folyamában is két tolvajlasi eset történt a színházban. Az első esetben egy műedvelőt fosztottak meg pénztárcájától, a má.odik esetben pedig Steska József zenész lett áldozata. Utóbbinak trombitáját, mely zenekari szekrényében volt elhelyezve, ismeretlen tettes 18-án délután, midőn a próbák bevégeződtek, elemelte. Ez utóbbi tolvajlásnak azonban nagyhamar nyomára jöttek egy asztalos inas képében, ki a 40 frtos hangszeret már 3 frtért eladta. A trombita megkerülése tehát azon véletlennek köszönhető, hogy az inas feltűntet keltőleg árulta azt. Nem lenne csoda, ha az összes színházi butorzatot ellopják is, mivel többszöri tapasztalásunk szerint, a színház egész nap tárva nyitva áll.

A budapest-pécsi vasut, mint értesülünk, legközelebb közvetlen csatlakozást fog nyerni a báttaszék-dombovári vasuttal, miáltal elkerültek azon kellemetlenség, hogy az utazók Dombóváron megvárakoztatnak. Ugyan ezen vasut legközelebb ismét megindítja éjjeli vonatát.

Halál az utcán. Német-Bolyból értesítenek, hogy Schwartzmann Péter, 74 éves agg f. hó 17-én reggel szokása szerint kimenő a szőlőbe, az utcán összerogyott, szélhűdés érte, mely rögtön véget vetett életének.

B-Sellyén — mint onnan írják — e hó 14-ikén a nagyvendéglő termében megtartott gyermek táncestély, minden várakozáson felül sikerült. Már 5^{1/2} órakor a terem megtelt kis gyermekekkel. Az aprócskák sürögtek forgotak, mint a hangya. 10 órakor a piczikék elfáradtak, hozzáfogott az ifjúság és reggel 4 óráig tartó vidámsággal igazolta, mily egészséges gondolat volt az estélyi rendezése.

A magyar honvédséghez áthelyezett tartalékos tisztek közül azok, kik vagyoni helyzetüknél fogva korlátolva vannak abban, hogy a honvédségre: számára előírt egyenruhazatot saját költségükre beszerezék, indokolt kérelmük alapján egyenruházati átalányban fognak részesülni; mely átalány a honvédelmi miniszter rendelete értelmében a gyalogságnál 50, illetőleg 70 frt, a lovasságnál 150 frt, az orvosi karnál 30 frtban van megállapítva. Ezen intézkedés főindokát abban leli, hogy a honvédségnél kötelezőnek mondatott ki, miszerint a szab. állományú tiszteknek okvetlenül azon öltözeti és felszerelési cikkekkel ellátva kell lenniük, melyeket a tényleges szolgáltat teljesítésénél a honvédség számára kiadott öltözeti és felszerelési szabályzat határoz meg.

Beküldetett. A „Pester medic. Presse“ írja: A legközségesebb köhögés veszedelmessé válhatik, tehát tanácsos a legjelentékenyebb hurutnál egy kellemes szert használni, mely az emésztést nem akadályozza, az Egger-féle pastillák e célra kitünőenk bizonyultak, a mennyiben a köhögési inger eltávolítását, előidézik a nyálka vetést és nem idéznek gyomorsarat. Egy eredeti doboz 25 kr., 50 kr.

Gyomor-baj ellen Egger fia gyógyszerkurgyárosnak sikerült kellemes ízű pastillákat készíteni, melyek emésztés hiány, görvény, halványosság, ismétlődő főfájás, vese köbetegek ellen igen meglepő jó hatással bírnak. Egy eredeti doboz utasítással együtt 30 kr. városunkban raktáron következő gyógyszerészek araknál: Kunz Nándor, Kovács M. Sipőcz és Irgalmas szerzeti gyógyszerárban.

Tanügy.

— Folytatás. —

V. A tanító k. Az összes tanintézetekben 64 képesített és 16 nem képesített tanító működött. Ezen nem képesített tanítók azonban vagy hitelemzők, vagy kézimunka tanítónok, vagy szaktanítók, mint zene, rajz, vagy kik képezdét végeztek, de a képesített még le nem tették; képesítő okmány nélküli osztályllyal bíró tanító vagy tanítónó nincs. A tanítók közül 52 rendes, 28 segédtanító, helyettes, ideiglenes minőségben volt alkalmazva. — A tanítók nyugdíjazását a város hatósága saját nyugdíszabályzat szerint eszközölvén — itt a szolgálati évekről nem szölok.

VI. Az iskolai helyiségek felszerelése. Az iskolai helyiségek, illetve iskolai épületek közül 11 saját és 6 bérhelyiségben volt, melyek tantermei közül mindegyik megfelel a törvényes magasságnak és térfoogatnak, kivéve egyet a sörház utcai iskolában, melyben a tanterem a tanulóok számához mérten szűk, ugy a Liebscher-féle magán leányiskola egyik szobája.

A tanintézetek mindegyike a kellő taneszközökkel fel volt szerelve, és pedig volt 67 darab fekete írótable, 11 példány szemleleti kép, 24 drb. fali olvasó table. 31 péld. számoló gép. nagy falitábla, fali térképek közül 19 példány Magyarország, 19 Osztrák-magyar monarchia, 16 példány Európa, 21 darab föld öt része térképe, továbbá 18 drb. földgömb, 12 drb. természetrajzi, 10 drb. természettani, 6 rajz, s írásprási falitábla gyűjtemény, 7 tanítói s ifjúsági könyvtár, 10 testgyakorló eszközgyűjtemény.

VII. Az iskolák évi jövedelmei és kiadásai. Az évi jövedelem tett a) készpénzben 52.238 frtot; b) terményekben pénzértékre nézve 7286 frt. összesen 59.527 frtot. Ezen jövedelmek származtak: a) 12.970 frt. ingatlan javon jövedelméből 5897 frt, b) 946 frt. törke-jövedelméből 47 frt; c) tandíjból 12436 frt, d) állami segélyből 700 frt, e) községi segélyből 27.142 frt, f) egyházi segélyekből 3348 frt. g) egyéb forrásra segélyekből 6954 frt. Összesen 59.527 frt.

Ezen összegből kiadott a) rendes tanítói fizetésekre 33.273 frt, b) segéd tanítói fizetésekre 8477 frt, c) fűtésre, tisztogatásra, kisebb helyreállításokra 1455 frt, d) szegény gyermekek segélyezésére 447 frt, e) vegyes. kisebb szükségletekre 11.167 frt. Összesen 49.524 frt.

Ezek szerint egy tanuló évi tanítással 12 frtnál többet kéült. Minthogy pedig a város állami egyenes adója 306.731 frtot tett, az iskolákra fordított összeg az állami egyenes adónak 19%-át teszi, természetesen ebben az összegben minden, még az iskolai épületek által nyújtott évi járulé is befoglaltatik.

A tanítói fizetések a törvényes minimumot, figyelemmel a helyi drágasági viszonyokra, mindenütt meghaladják és egész 1400 frtig emelkednek, a város hatósága, valamint a többi iskolafentartók is, különösen pedig a Dunagőzhajó-társaság igazgatósága szorgalmas, törekvő és érdemes tanítók megjutalmazásáról a maga idején nem szoktak megfeledkezni.

VIII. Új iskolák, tantermek és tanítói állomások. E tekintetben van szerencsém tisztelettel a következőket előadni. Ezen év folytán jött létre a Liebscher-féle magán leányiskola, — a Werner-féle felső leányiskola, a községi polgári leányiskola első osztálya, a Zsolnai gyára mellett kísérletkép felállított állami felső népiskola az ott alkalmazásban lévő gyári leány munkások részére, különös tekintettel a gyári ipar érdekeire is szerveztetett véglegesen, és tanképesített tanítónó vezetés alatt a Rudolfinum árvaházban egy hat osztályú leányiskola egy tanteremben.

Ezek közül mint életképtelen, az új tanév kezdetével nem nyílt meg többé a

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető-félnek külön lakcímeivel is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Szántóföld mintegy 8 hold a pécsi határban, a szigeti országút alatt, a baresi vasut mentén, jutányos áron eladó. Bővebb értesítést a kiadó ad.

Csurgói hegyben egy jó karban levő 1000 □ öles szőlő előnyös feltételek mellett eladó. Értesítést a kiadóhivatal ad.

Siklós határában egy hold szántóföld (első osztályu) kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb tudósítást ad a kiadó-hivatal.

Végzett jogász mint segéd ügyvédi irodában alkalmazást nyer; Bővebbet a kiadóhivatal.

April 1-re bérbeadandó lakások Hunyady-uteza, reáliskola átellen

H I R D E T É S E K.

Patentirozott-órarugony-mellfűző (Mieder)

csüngő órarugony-rudacsával (halsont betét helyett).

Cs. k. szabadalmat nyert 1882. márczius 19.

A mellfűzők legyenek jók és jutányos árúak, mi a hölgyek jogos kívánsága, de az eddig használt betétek nem felelnek meg az előbeni mellfűzők megváltoztatott alakjának és hosszúságának, úgy, hogy rövid használat után ketté törnek, mi által a legszebb mellfűző is értéktelenné válik; az órarugonyok ilyen módni használata által a halsont — és egyéb mellfűzőbetétek háttérbe szoríttatnak, s miután az órarugony betétek a rozsdától is meg vannak óva, azok egyedül nyernek előnyt tartósságra nézve a halsont ellenében, ennél fogva a jövő csakis a

patentirozott-órarugony-mellfűzőknek

van biztosítva.

Az órarugony-rudacsok rendkívül könnyűek és az ujjakra is tekerhetők s természetesen nem igen törékenyek, minél fogva a mellfűző használata igen kellemes, miután a rugonyok szélességben simulnak a testhez, s annak kellemetlenségét nem okoznak, mert minden testmozgálynak nyomás nélkül engednek.

A betétek, melyek fel- s lefelé a legkisebb mozdulatot tesznek, a kelmét nem rongálják, minél fogva a mellfűzők igen hosszú ideig használhatók.

A patentirozott-órarugony-mellfűzővel, mely minden hölgynek szép alakot kölcsönöz, semminemű halsont nem fog jutányos ár és tartósságra nézve versenyezhetni.

Legmélyebb tisztelettel

POLLÁK SOMA

Fehérnemű és női pipere czikék raktára,
Pécsett.

Magyar

Veres kereszt sorsjegyek

I. huzás Márczius hó 1-én.

Főnyeremény 120.000 frt

Eredeti sorsjegyek készpénz — vagy
hónaponkénti részletfizetés mellett:
ugymint:

5 drb 19 részletben á 2 frt o. é.

10 „ 19 „ á 4 „ „ „

(bélyeg már beszámítva) kaphatók

Ullmann M. Károly

bank- és váltóüzletében.

Átvételijegyek

vörös-kereszt sorsjegyekre.

Első huzás 1883. márcz. 1-én.

Főnyeremény 120,000 forint.

Részletfizetésre és pedig:

két darab 16 hó á	1 frt.
négy „ „ „ á	2 frt.
hat „ „ „ á	3 frt.
tíz „ „ „ á	5 frt.

Előlegek mindennemű állampapírok, sorsjegyek és szvényekre nap árfolyam mellett.

Schreiber G. E. Bank- és váltóüzlete,
Budapest, IV. Kristóftér 6.

Évenként

3

huzás.

LEGJOBB
ÉS
LEGOLCSÓBB
SORSJEGY.

MAI
árfolyam
6¹/₂
forint.

Huzás márczius 1-én

MAGYAR

VÖRÖS KERESZT

SORSJEGYEK.

Főnyeremény 120.000 forint.

Legkisebb nyeremény 6—10 forint. adómentes.

MINDEN SORSJEGY BIZTOS NYEREMÉNY.

Eredeti sorsjegyeket szorosan a napi árfolyamon adunk el. Csak egy forintnyi havi részletfizetésre 7 forint 25 kr. darabonként. Már az első részlet lefizetése után a nyeremény a vevőé.

Huzási lajstromok ingyen.

KORITZ ANTAL és TÁRSA

bankháza, Budapest, Harmincad-utca 2. József-tér szegletén

FIGYELMEZTETÉS!

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitüntett sósorszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utazásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyfeim módosítom s arra kék nyomtatban saját házam-külső alakját veszem fel, bejegyezve az egyszerűségi védjegyként a budapesti iparkamaránál.

Sósorszesz

gyors enyhítést eszközöl:

esősöz szagztatás, fagyás, fog- és fejfájdlmak, szemgyengeség, bémulások stb. stb. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghust erősíti és a száj tisztá, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer fejmosásra is, a hajjégek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályozására és anuak eltávolítására.

Ára egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr.

Használati utasítás magyar v. német nyelven bizománysaim névsorával ellátva, minden üveggel ingyen mellékeltek.

BRÁZAY KÁLMÁN,
Budapest, IV. ker. Múzeum-körút 23. szám.
Védjegy 419. és 420. szám.

49. sz.
h. v. 1883.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a pécsváradí kir. járásbíróság 294p. számú végzése által pécsváradí alap. uradalom végrehajtató javára Kurecz Béla és neje kékesdi ellen 463 frt 47 kr. tőke, ennek 1882. év Január hó 1. napjától számítandó kamatai és eddig összesen frt kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 1942 frt 40 kr-ra becsült gazdasági eszközök, házi-butorok, ágyi ruhák, zongora, lovak, tehén, kukoricza s zab terményből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 294. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kékesden alperesek lakásán leendő eszközlésére 1883. évi márczius hó 5-dik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 109. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Pécsvárad 1883. évi február hó 15. napján.

Hirsch Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

56. sz.
h. v. 1883.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a pécsváradí kir. járásbíróság 2700/p882. számú végzése által pécsváradí alap. Uradalom végrehajtató javára Kurecz Béla s neje Anna kékesdi ellen 463 frt 47 kr. tőke, ennek kamatai és eddig összesen frt kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 2662 frt 30 kr-ra becsült kukorica, közles és zab terményből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 295/1883 számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis alperesek lakásán Kékesden leendő eszközlésére 1883-ik évi márczius hó 5-ik napjának délelőtti 11 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Pécsvárad, 1883-ik évi február hó 15. napján.

Hirsch Lajos,
kir. bírósági h. végrehajtó.

Használt gépek becseréltetnek

Min ismerhető fel,
hogy az áruba bocsátott

Singer varrógép

valódi, az az: oly eredeti gép-e,
mely a

New-Yorki (Amerika) The Singer manufacturing Co.

Érvehető jeleit vegye figyelmébe.

I. Minden eredeti Singer varrógép a karján az oldalt látható gyári jegyet viseli ezenkívül az 1881-ik év óta eladottakra a gyári-jegy az alvány mindkét oldalára be is ontetett.

II. Minden eredeti Singer varrógép a teljes egészét viseli The Singer Manufacturing Co.

III. Minden eredeti Singer varrógép egy angol szövegű igazolvány [keletkezési okmány] van ellátva. Ezen igazolvány az illető eredeti Singer géphek számát tünteti elő, s Singer Manufacturing Co. elnökének, valamint az észak- és közép-európai vezérigényök Neidlinger G. urnak aláírását is viseli.

Neidlinger G. Pécssett,

81.

Ferenciek-utcája 6. sz.

Használt gépek becseréltetnek